

Конституційний Суд України
м. Київ, вул. Жилянська, 14

**Львівсько – Волинський воєнізований
гірничорятувальний (аварійно –
рятувальний) загін**
вул. Львівська, 15, м. Червоноград,
Львівської обл., 80100,
ЄДРПОУ 33839804,
адреса електронної пошти:

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

**про офіційне тлумачення положень четвертого та п'ятого абзаців
підпункту 1 пункту 2 розділу XV Прикінцевих положень ЗУ «Про
загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»**

Керуючись ч.2 ст. 147, п.2 ст.150 Конституції України, ст.4, п. 4 ч.1 ст. 13,
ст.ст. 42, 43, 46, 54, 55, 57, 60, 94 Закону України «Про Конституційний Суд
України»,

Просимо Конституційний Суд України:

надати офіційне тлумачення положень четвертого та п'ятого абзаців
підпункту 1 пункту 2 розділу XV Прикінцевих положень ЗУ «Про
загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» , щодо визначення
джерела відшкодування витрат пенсійного фонду України на виплату та
доставку пільгових пенсій працівникам гірничорятувальних частин. А саме:

- **Четвертий абзац підпункту 1 пункту 2 розділу XV Прикінцевих
положень ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне
страхування»**

Підприємства та організації з коштів, призначених на оплату праці, вносять
до Пенсійного фонду плату, що покриває фактичні витрати на виплату і
доставку пенсій особам, які були зайняті повний робочий день на
підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими
умовами праці за списком N 1 виробництв, робіт, професій, посад і
показників, затверджених Кабінетом Міністрів України (36-2003-п), крім
тих, що були безпосередньо зайняті повний робочий день на підземних
роботах (включаючи особовий склад гірничорятувальних частин) з
видобутку вугілля, сланцю, руди та інших корисних копалин, на
будівництві шахт та рудників за списком робіт і професій, затвердженим
Кабінетом Міністрів України, починаючи з дня набрання чинності цим
Законом, у розмірі 20 відсотків з наступним збільшенням її щороку на 10

відсотків до 100-відсоткового розміру відшкодування фактичних витрат на виплату і доставку цих пенсій до набуття права на пенсію за віком відповідно до цього Закону.

- П'ятий абзац підпункту 1 пункту 2 розділу XV Прикінцевих положень ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

Виплата пенсій особам, які були безпосередньо зайняті повний робочий день на підземних роботах (включаючи особовий склад гірничорятувальних частин) з видобутку вугілля, сланцю, руди та інших корисних копалин, на будівництві шахт та рудників, за списком робіт і професій, затвердженим Кабінетом Міністрів України (36-2003-п), та особам, пенсії яким призначені відповідно до пунктів "в"- "е" та "ж" статті 13 Закону України "Про пенсійне забезпечення" (1788-12), здійснюється до 1 січня 2005 року за рахунок коштів Пенсійного фонду, а з 1 січня 2005 року - за рахунок коштів Державного бюджету України до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону; (Абзац п'ятий підпункту 1 пункту 2 розділу XV із змінами, внесеними згідно із Законом N 2613-IV (2613-15) від 31.05.2005).

Обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні:

Офіційне тлумачення положень четвертого та п'ятого абзаців підпункту 1 пункту 2 розділу XV Прикінцевих положень ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» є необхідним у зв'язку з наявністю неоднозначного застосування їх судами

В одному випадку – суди приймають рішення про відмову в задоволенні позовних вимог УПФУ про відшкодування витрат на виплату та доставку пільгових пенсій до гірничорятувальних загонів, призначених відповідно до п.а ч.1 ст.13 ЗУ «Про пенсійне забезпечення». Такі рішення суди обґрунтовують тим, що відповідачі за юридичним статусом та характером діяльності відносяться до воєнізованих гірничорятувальних частин на які поширюється норма абзацу 5 підпункту 1 пункту 2 розділу XV Прикінцевих положень ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», відповідно до якої - виплата пенсій особам, які були безпосередньо зайняті повний робочий день на підземних роботах (включаючи особовий склад гірничорятувальних частин) з видобутку вугілля, сланцю, руди та інших корисних копалин, на будівництві шахт та рудників, за списком робіт і професій, затвердженим Кабінетом Міністрів України (36-2003-п), та особам, пенсії яким призначені відповідно до пунктів "в"- "е" та "ж" статті 13 Закону України "Про пенсійне забезпечення" (1788-12), здійснюється до 1 січня 2005 року за рахунок коштів Пенсійного фонду, а з 1 січня 2005 року - за рахунок коштів

Державного бюджету України до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону. Серед таких рішень є:

- ухвала колегії суддів Вищого адміністративного суду України від 07.10.2010 року № _____ якою залишено без змін постанову окружного адміністративного суду від 09.03.2010 та ухвалу апеляційного адміністративного суду від 05.05.2010 року, якими відмовлено в задоволенні позовних вимог Управління пенсійного фонду України в м. _____ області до Шостого воєнізованого гірничорятувального (аварійно-рятувального) загону про стягнення коштів на виплату та доставку пільгових пенсій на суму _____ грн.;

- ухвала колегії суддів Вищого адміністративного суду України від 27.01.2011 року, якою залишено без змін постанову _____ окружного адміністративного суду від 30.08.2010 та ухвалу _____ апеляційного адміністративного суду від 12.10.2010 року по справі № _____ якими відмовлено в задоволенні позовних вимог Управління пенсійного фонду України в м. _____ області до Шостого воєнізованого гірничорятувального (аварійно-рятувального) загону про стягнення коштів на виплату та доставку пільгових пенсій на суму _____ грн.

В іншому випадку – суди приймають рішення про задоволення позовних вимог УПФУ про відшкодування витрат на виплату та доставку пільгових пенсій до гірничорятувальних загонів, призначених відповідно до п.а ч.1 ст.13 ЗУ «Про пенсійне забезпечення». Такі рішення суди обґрунтовують положеннями абзацу 4 підпункту 1 пункту 2 розділу XV Прикінцевих положень ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», відповідно до яких - підприємства та організації з коштів, призначених на оплату праці, вносять до Пенсійного фонду плату, що покриває фактичні витрати на виплату і доставку пенсій особам, які були зайняті повний робочий день на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці за списком N 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затверджених Кабінетом Міністрів України (36-2003-п), **крім тих, що були безпосередньо зайняті повний робочий день на підземних роботах (включаючи особовий склад гірничорятувальних частин) з видобутку вугілля, сланцю, руди та інших корисних копалин, на будівництві шахт та рудників за списком робіт і професій, затвердженим Кабінетом Міністрів України, починаючи з дня набрання чинності цим Законом, у розмірі 20 відсотків з наступним збільшенням її щороку на 10 відсотків до 100-відсоткового розміру відшкодування фактичних витрат на виплату і доставку цих пенсій до набуття права на пенсію за віком відповідно до цього Закону. Зокрема, така позиція викладена в:**

- ухвалі Вищого адміністративного суду України від 17.02.2011 року № _____ якою скасовано постанову _____ апеляційного адміністративного суду від 17 грудня 2009 року, та залишено в силі

постанову _____ окружного адміністративного суду від 16.07.2009 року, якою задоволено позовні вимоги Управління пенсійного фонду України в м. _____ області до Десятого воєнізованого гірничорятувального (аварійно-рятувального) загону про стягнення коштів на виплату та доставку пільгових пенсій на суму _____ грн.;

- ухвалі Вищого адміністративного суду України від 22.05.2013 року № _____, якою скасовано постанову _____ апеляційного адміністративного суду від 09 червня 2011 року, та залишено в силі постанову _____ окружного адміністративного суду від 06.04.2011 року, якою задоволено позовні вимоги Управління пенсійного фонду України в м. _____ області до Десятого воєнізованого гірничорятувального (аварійно-рятувального) загону про стягнення коштів на виплату та доставку пільгових пенсій на суму _____ грн.;

Зазначимо те, що порядок покриття витрат пенсійного фонду на виплату та доставку пільгових пенсій визначається виключно нормами ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а також те, що джерело покриття витрат пенсійного фонду не залежить від підстав призначення пільгових пенсій відповідно до ст.13, 14 ЗУ «Про пенсійне забезпечення». ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» встановлено **особливий** порядок відшкодування витрат на виплату та доставку пільгових пенсій для гірничорятувальних частин, тому висновок судів щодо покриття витрат пенсійного фонду за рахунок державного бюджету виключно в випадку призначення пенсії відповідно до ст.14 ЗУ «Про пенсійне забезпечення» є необґрунтованим. Тим більше, порівняння тексту ст. 14 ЗУ «Про пенсійне забезпечення» із абзацом 5-м підпункту 1 пункту 2 прикінцевих положень ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» є необґрунтованим, оскільки в ст. 14 ЗУ «Про пенсійне забезпечення» зазначено Постанову Кабінету Міністрів України від 31.03.1994 року № 202 « Про затвердження Списку робіт і професій, що дають право на пенсію незалежно від віку при безпосередній зайнятості протягом повного робочого дня на підземних і відкритих гірничих роботах (включаючи особовий склад гірничорятувальних частин), пов'язаних з видобутком вугілля, сланцю, руди та інших корисних копалин, на будівництві шахт і рудників та в металургії, терміном не менше 25 років», а в 5-му абзаці підпункту 1 пункту 2 прикінцевих положень ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» зазначено Постанову Кабінету Міністрів України від 16 січня 2003 р. N 36 «Про затвердження списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах». Посилання на постанови КМУ взято із офіційного сайту законодавства Верховної ради України.

Необхідно зазначити, те що Львівсько-Волинський воєнізований гірничорятувальний (аварійно-рятувальний) загін є державною неприбутковою організацією, яка фінансується за рахунок коштів

державного бюджету України за програмою «Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах», код неприбутковості 002. Тому є логічним те, що законодавець виключив гірничорятувальні частини із числа підприємств, які повинні покривати витрати Пенсійного фонду з власних коштів. Якщо заробітна плата та нарахування на неї фінансуються із державного бюджету (в тому числі і внески до Пенсійного фонду України), тоді чому витрати пенсійного фонду повинні відшкодовуватись із інших джерел. А оскільки Загін фінансується за рахунок коштів державного бюджету України, то інші джерела для фінансування таких витрат відсутні. Покладення обов'язку із відшкодування таких витрат є можливим лише шляхом внесення змін до прикінцевих положень Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та прийняття відповідної державної програми із фінансування таких зобов'язань. Покладення обов'язку із відшкодування витрат пенсійного фонду на виплату та доставку пільгових пенсій на Львівсько-Волинський воєнізований гірничорятувальний (аварійно-рятувальний) загін без внесення відповідних змін до законодавства та створення відповідної державної програми призводить до виникнення заборгованості та зниження боездатності загону. В свою чергу така ситуація, унеможлиблює виконання основних функцій загону: а саме - реагування на запобігання та ліквідацію надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, що включає в себе також порятунок людей та матеріальних цінностей стратегічних підприємств.

Отже, саме з метою забезпечення реалізації та захисту конституційних прав гірничорятувальних загонів та, взагалі, визначення вірного застосування зазначених норм, враховуючи актуальність цього звернення в світлі законодавчої неврегульованості, відшкодування фактичних витрат пенсійного фонду України на виплату та доставку пільгових пенсій по відношенню до гірничорятувальних загонів, необхідно надати офіційне тлумачення четвертого та п'ятого абзаців підпункту 1 пункту 2 розділу XV Прикінцевих положень ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», щодо визначення джерела відшкодування витрат пенсійного фонду України на виплату та доставку пільгових пенсій призначених працівникам гірничорятувальних частин відповідно до ст. 13 ЗУ «Про пенсійне забезпечення».

Для цього необхідно надати відповідь, чи виключено гірничорятувальні частини із числа підприємств, що повинні покривати витрати УПФУ на виплату та доставку пільгових пенсій в контексті абзацу четвертого підпункту 1 пункту 2 розділу XV Прикінцевих положень ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», та чи підлягає відшкодуванню виплата та доставка пільгових пенсій з 1 січня 2005 року за рахунок коштів Державного бюджету України відносно гірничорятувальних частин в контексті п'ятого абзацу підпункту 1 пункту 2 розділу XV Прикінцевих положень ЗУ «Про загальнообов'язкове

державне пенсійне страхування» незалежно від підстав призначення таких пенсій.

Додатки:

Конституційне звернення подається у 3-х прим.

**Командир
Львівсько-Волинського ВГРЗ**

І.І. Яворський